

Integrationsstrategi

för Gotland 2017-2020

Titel: Integrationsstrategi för Gotland 2017-2020
Utgiven av: Länsstyrelsen i Gotlands län
Illustration | omslagsbild: Malin Ericsson/Region Gotland
Tryckår: 2017
Tryckeri: Länsstyrelsen i Gotlands län, Visby.

Strategin finns att hämta i PDF-format på följande webbplatser:
www.lansstyrelsen.se/gotland
www.gotland.se

Förord

Gotland beskrivs ofta som Navet i havet, en ö som samlar och förenar. Så har det varit historiskt och så är det fortfarande i dag. Under hösten 2015 upplevde Europa och Sverige den största flyktingströmmen i modern tid. Aldrig förr har krig och konflikter tvingat så många människor på flykt. Plötsligt kom världens händelser och all nyhetsrapportering väldigt nära och för en del personer blev Gotland den plats dit man kom för att söka skydd.

Det är med stor medmänsklighet och engagemang som det gotländska samhället välkomnat personer som är asylsökande och de som har beviljats uppehållstillstånd, inklusive ensamkommande barn. Genom god samverkan mellan Länsstyrelsen i Gotlands län, Region Gotland, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, organisationer, föreningar, trossamfund, företagare och många, många frivilliga har vi stått för ett bra och värdigt mottagande. Ibland lyfts vi fram som ett särskilt lyckat exempel när det gäller mottagande och etablering och vi är övertygade om att det i dessa tider är extra viktigt att gemensamt kraftsamla i det fortsatta arbetet.

Våra nya gotlänningar är viktiga för ön. Varje gotlänning räknas – oavsett om vi är födda på Gotland, inflyttade eller helt nya i landet. Asyl- och flyktingmottagandet bidrar till ökad kompetens och till den drivkraft som möjliggör Gotlands fortsatta tillväxt. Det är vår förhoppning att det gotländska samhället, även framöver, ska formas av nyfikenhet, handlingskraft och övertygelsen om människors lika värde.

En gemensam integrationsstrategi för Gotland kommer att vara en betydelsefull och god hjälp i det fortsatta arbetet med att introducera personer till en ny tillvaro i det gotländska samhället. Strategin har tagits fram tillsammans med många olika aktörer, som bidragit med värdefull kunskap och erfarenheter. Detta kommer att bidra till en helhetssyn kring integrationsfrågor, där vi tillsammans skapar ett samhälle som tar tillvara sina nya invånare på bästa sätt.

Meit Fohlin
Regionstyrelsens ordförande

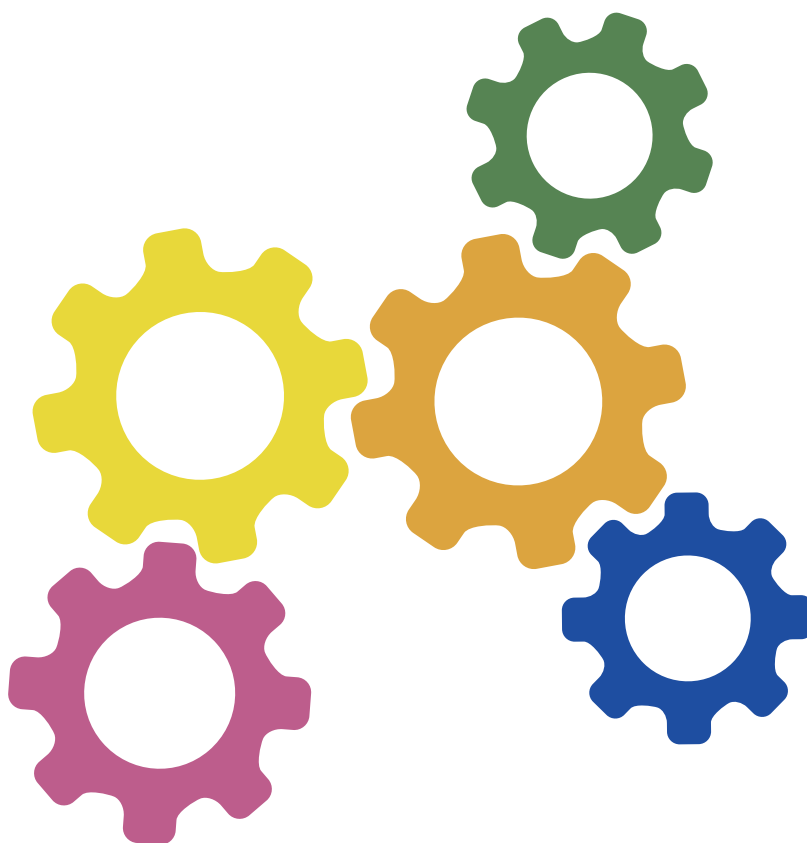

Cecilia Schelin Seidegård
Landshövding

Integrationsstrategi

för Gotland 2017-2020

Integration

Den här strategin utgår från den första av de elva europeiska grundprinciperna för integration¹: ”Integration är en dynamisk dubbelriktad process med ömsesidigt tillmötesgående mellan alla invandrare och invånare i medlemsstaterna”.

För att uppnå integration mellan personer födda i Sverige och andra länder krävs en ömsesidig förståelse och respekt för alla människors lika värde.

Syfte

Syftet med strategin är att ange övergripande mål och strategisk inriktning för det gotländska integrationsarbetet. Strategin är ett övergripande styrdokument för Gotlands arbete med integration och en delstrategi i den kommande regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Övergripande integrationsmål

Ett gotländskt samhälle som präglas av mångfald med lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för kvinnor/män, flickor/pojkar och personer med annan könsidentitet. En strävan är att varje individ ges möjlighet att utifrån sina förutsättningar leva ett självständigt liv med egen försörjning och deltagande i samhället på samma villkor som andra. Individen upplever sig trygg och delaktig i det gotländska samhället.

Målgrupp för strategin

Integrationsstrategin berör alla oss som lever, bor och verkar på Gotland. Målgrupp är även offentlig sektor, näringsliv, civilsamhällets organisationer och övriga aktörer som utför insatser inom integration.

Strategin ger vägledning för varje aktörs insatser på integrationsområdet. Länsstyrelsen i Gotlands län och Region Gotland tillämpar och följer upp strategin inom ramen för respektive organisations ledningssystem.

Samverkan – samarbete

Samverkan handlar om att ha en gemensam syn på vad som behöver göras och att ”dra åt samma håll”. Samarbete innebär att olika parter konkret arbetar tillsammans för att nå gemensamt uppsatta mål. För att lyckas krävs arenor för samverkan och samarbete. Den lokala överenskommelsen (LÖK) om vissa nyanländas etablering underlättar och skapar förutsättningar för samverkan mellan myndigheter. Gotlands integrationsråd har uppdraget att vara en strategisk plattform för integration.

Strategiska områden

I arbetet med att ta fram integrationsstrategin har fem viktiga utvecklingsområden identifierats. De fem områdena är **Arbete, Boende, Hälsa och sjukvård, Socialt sammanhang** samt **Utbildning**. Områdena är valda utifrån de elva europeiska grundprinciperna för integration, nationellt övergripande integrationsmål och Vision Gotland 2025. Samtliga områden är beroende av varandra och utgör lika viktiga delar för en hållbar integration. Varje område inleds med en kort beskrivning och därefter anges strategiska vägval och exempel på åtgärder.

---

¹ Antagna av Europarådet 2004 och finns att läsa på <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13973-2004-INIT/sv/pdf>

Arbete

Ett arbete bidrar till försörjning och möjliggör delaktighet i samhället. Personer som kommer till Gotland bidrar också med sin kompetens som är viktigt för Gotlands behov av kompetensförsörjning. En snabb etablering på arbetsmarknaden är viktigt. Det behövs effektiva etableringsinsatser samt en arbetsmarknad där kvinnor, män och personer med annan könsidentitet oavsett etnisk bakgrund kan delta på lika villkor.

Strategiska vägval

► Synliggöra arbetsmarknadens behov

Exempel på möjliga åtgärder

- Marknadsföra Gotland utifrån behov av kompetensförsörjning.
- Nyttja befintliga plattformar och strukturer som www.informationsverige.se
- Erbjud praktisk utbildning utifrån arbetsmarknadens behov.

► Stödja en lärande organisation som stärker arbetsplatsens interkulturella kompetens

- Erbjud utbildning, rådgivning, mentorship och nätverk till stöd för arbetsplatser.
- Gör insatser för ökad kunskap om attityder och värderingar.
- Implementera modeller som stödjer integration på arbetsplatsen.

► Ta tillvara och tillgängliggöra individens kompetens

- Kartlägga, beskriva och hitta metoder och modeller som syftar till att nyanlända snabbare kommer i arbete.
- Validering av tidigare utbildningar och möjligheter till vidareutbildning.
- Personer som är asylsökande och nyanlända kan tidigt ta del av förberedande insatser för företagande.

► Säkerställa att alla ungdomar och vuxna får kvalitativa och tidiga etableringsinsatser

- Skapa flexibla organisationer med ökad samverkan mellan myndigheter, ALMI, näringslivet och civilsamhället. Fokus på kompetensförsörjning, arbete och eget företagande.
- Individanpassade etableringsinsatser.

Boende

Möjlighet till att snabbt få en egen bostad är en grundläggande faktor för en långsiktig och hållbar etablering. En egen bostad skapar förutsättningar för alla att påbörja sin etablering och planera sin framtid. Bostadsområden som speglar det samhälle vi lever i med en blandning av människor med olika ursprung är viktigt för ett inkluderande samhälle. Strävan är att ha ett bostadsbestånd som gör det möjligt för alla människor att etablera sig på bostadsmarknaden.

Strategiska vägval

► **Möjliggöra ett långsiktigt mottagande av asylsökande samt att Gotland uppfyller lagstiftning kring mottagande av nyanlända och ensamkommande barn**

► **Skapa bostadsområden med blandande bostadsformer och trygga miljöer som främjar möten mellan människor för att motverka segregation**

► **Skapa långsiktiga bostadslösningar i olika storlekar till rimliga priser för personer som bor eller vill flytta till Gotland**

Exempel på möjliga åtgärder

- Dialog med Migrationsverket gällande former för asylmottagandet.
- I samverkan med Migrationsverket genomföra insatser som gör att en större andel nyanlända, vid anvisning, tackar ja till bosättning på Gotland.

■ Integrationsaspekter beaktas i all samhällsplanering.

■ Vid upphandling av mark och byggnation, strategisk förtätning samt under markanvisningsprocessen villkora underlag som beskriver varierade typer av bostadsformer.

■ Region Gotland arbetar med samordnad bostadsförsörjning för att hantera bostäder för personer med liknande behov.

■ Bostäder för personer som är nyanlända inkluderat ensamkommande barn bör i första hand erbjudas på orter där det finns närhet till skola, utbildning, sysselsättning/arbete, aktiviteter eller att det finns goda kommunikationer och där kontakter med civilsamhället och volontärer redan är etablerat.

■ Nära samverkan mellan Region Gotland, Länsstyrelsen i Gotlands län, kommunala bolag och privata bostadsbyggare.

Hälsa och sjukvård

Alla områden i denna strategi bidrar till förutsättningar för god hälsa på lika villkor. Hälsan påverkas av förhållanden i hemlandet, av migrationen i sig och av hur väl integrationen i det nya samhället fungerar. Hälsöfrämjande arbete berör många olika aktörer som har olika uppdrag och perspektiv.

För att få tillgång till hälsofrämjande insatser och sjukvård är det viktigt att överbrygga hinder såsom språk, kulturella skillnader och okunskap om det svenska sjukvårdssystemet. För att etablera sig i samhället är tillgången och tilliten till hälso- och sjukvård en viktig faktor.

Strategiska vägval

► **Skapa samhällliga förutsättningar för god hälsa på lika villkor och självständigt liv**

► **Vidareutveckla hälsofrämjande insatser för barn och unga**

Exempel på möjliga åtgärder

■ Inom ramen för samhällsinformation erbjuda hälsokommunikation på modersmål, inkluderande information om den svenska hälso- och sjukvården, med särskilt fokus på primärvård, barn- och mödrahälsovård.

■ Säkerställa att personer som är asylsökande och nyanlända har samma möjligheter, som övrig befolkning, till hjälp och stöd om de utsätts för våld eller förtryck av närstående.

■ Verksamheter och aktörer strävar efter en gemensam syn på vad som främjar jämlik hälsa.

■ Utveckla och vidmakthålla administrativa system för att garantera patientsäkerheten.

■ Samverka och utveckla arbetssätt mellan Region Gotlands verksamheter och andra aktörer för att främja god och jämlik hälsa.

Socialt sammanhang

Integration sker i mötet mellan människor. Tillsammans kan vi skapa ett samhälle där alla upplever att de ingår i en gemenskap som har tillit och tilltro till varandra.

Trygga, stabila och positiva relationer skapar en känsla av sammanhang och delaktighet. Att ingå i ett socialt sammanhang möjliggörs bl.a. genom individens tillgång till relationer, sociala nätverk, fritidsaktiviteter och sysselsättning. Förutsättningar för att mötas i gemensamma miljöer och tillgängliggöra utbud av aktiviteter är därför betydelsefullt.

Strategiska vägval

Exempel på möjliga åtgärder

► Möjliggöra individens egenmakt

■ Identifiera och sprida metoder och arbetssätt så att personer på egen hand kan ta del av samhällsinformation.

■ Samverkan mellan myndigheter och civilsamhället kring tidiga insatser som främjar kunskaper i svenska, kunskaper om det svenska samhället, den svenska arbetsmarknaden samt hälsa.

► Utveckla samordnade och jämställda mötesplatser med varierat utbud av aktiviteter

■ Utveckla och samordna kommunikation kring utbud av aktiviteter.

■ Samverkan mellan myndigheter och civilsamhället kring samhällsplanering, fritidsaktiviteter, sysselsättning, språkinlärning, samhällsinformation och mötesplatser.

► Utöka den interkulturella kunskapen och förståelsen

■ Kontinuerligt genomföra värdegrundsarbete som berör mötet mellan personer från skilda kulturer och ömsesidig förståelse.

■ Regelbundna fortbildningar, forum för samtal och kunskapsutbyte.

Utbildning

Utbildning är viktigt för en framgångsrik integration. Utbildning på alla nivåer grundskola, gymnasieskola och högre studier skapar möjlighet till delaktighet i samhällslivet och en framtida etablering på arbetsmarknaden. Skolan är en väsentlig del i alla barn och ungdomars vardag för att få en god start och motivera framtida studier och lärande. En inkluderande undervisning som utgår från individens behov och förmåga skapar förutsättningar för utveckling och ett långsiktigt lärande.

Strategiska vägval

▶ **Säkerställa alla barns/elevs rätt till en kvalitativ förskola, grundskola och gymnasieskola**

▶ **Säkerställa att alla vuxna får kvalitativa och tidiga etableringsinsatser**

▶ **Ge tillgång till högre utbildning och yrkesutbildning**

Exempel på möjliga åtgärder

■ Identifiera och utveckla nya arbetssätt för individanpassad undervisning (t.ex. via Skolverkets projekt kring nyanländas lärande på Gotland).

■ Flexibel skolorganisation som är anpassad efter elevernas behov.

■ Flexibla organisationer med ökad samverkan mellan myndigheter, civilsamhället och näringslivet. Fokus på svenska för invandrare (SFI) och samhällsorientering.

■ Individanpassade etableringsinsatser.

■ Samverkan mellan olika aktörer för att ta tillvara och vidareutveckla individers kompetens, i förhållande till den gotländska arbetsmarknadens behov.

Integrationsstrategins framtagande

Region Gotland och Länsstyrelsen i Gotlands län beslutade våren 2016 om att ta fram en flerårig länsövergripande integrationsstrategi för Gotland. Uppdraget har vid två tillfällen förankrats i Gotlands regionala samverkansråd (Reksam). Det strategiska rådet för integration (Integrationsrådet) har fungerat som arbetsgrupp.

I arbetsprocessen har fem dialogmöten genomförts med ett 40-tal representanter från Länsstyrelsen i Gotlands län, Region Gotlands förvaltningar, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Uppsala Universitet Campus Gotland, Visby Servicekontor, Polisen, Almi och Svenskt Näringsliv. Dialogmötena har även genomförts med civilsamhällets organisationer och volontärnätverk samt asylsökande och nyanlända inkluderat ensamkommande barn och unga. I framtagande av strategin har såväl barn- som jämställdhetsperspektiv beaktats, både när det gäller representation i dialogmöten och innehåll i strategidokumentet.

Aktörer ovan samt Tillväxtrådet, Gotlandshem och RFSL har under remisstid getts möjlighet att lämna synpunkter.

Frågor kan ställas till:

Region Gotland

Strateg för social hållbarhet

Tfn: 0498-26 90 00

regiongotland@gotland.se

Länsstyrelsen i Gotlands län

Integrationsstrateg

Tfn: 010-223 90 00

gotland@lansstyrelsen.se

